

Rekenkamer Wageningen

Jaarverslag 2021 – Jaarplan 2022

Maart 2022

Alle producten van de Rekenkamer zijn te vinden op de website van de gemeente Wageningen: <https://www.wageningen.nl/Bestuur/Gemeenteraad/Rekenkamer>

Voor informatie over de Rekenkamer en / of de onderzoeken kunt u zich wenden tot de secretaris van de Rekenkamer Wageningen, Ingrid Spoor, imtspoor@gmail.com, tel. 06-20475714.

Inhoud

Rol en invulling Rekenkamer	4
Onderzoeken 2021	5
Overige activiteiten	7
Plannen 2022	7

Rol en invulling Rekenkamer

De Rekenkamer neemt een onafhankelijke positie in en biedt de gemeenteraad een extra handvat zijn controlerende taak uit te voeren. De Rekenkamer is onafhankelijk in de keuze welke onderzoeken uitgevoerd worden. De raad, raadsleden en inwoners van Wageningen kunnen gemotiveerde verzoeken tot het verrichten van onderzoek(en) indienen. De Rekenkamer toetst deze verzoeken en neemt daarover een gemotiveerd besluit.

De doelstelling van de Rekenkamer is het bevorderen van de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen en het bevorderen van de publieke verantwoording over het gemeentelijk handelen.

Het functioneren van de Rekenkamer is gereguleerd in de Verordening Rekenkamer Wageningen 2016. Sinds april 2013 bestaat de Rekenkamer uit drie externe leden. Alle leden worden voor een periode van drie jaar benoemd en kunnen na een eerste benoeming nog twee keer herbenoemd worden.

De Rekenkamer wordt ondersteund door een externe secretaris.

Voor het uitvoeren van grotere onderzoeken wordt altijd een gespecialiseerd onderzoeksbureau ingehuurd. Vooronderzoek en kleine onderzoeken worden meestal in eigen beheer uitgevoerd.

Eind 2021 is de samenstelling van de Rekenkamer als volgt:

De heer A. Beenen	lid sinds mei 2019 – voorzitter sinds oktober 2019
De heer R. van Druenen	lid sinds oktober 2019
Mevrouw H. Lamers	lid sinds september 2018- herbenoemd per september 2021

Mevrouw I. Spoor ondersteunde in 2021 als secretaris de Rekenkamer (is geen lid).

In 2021 was een budget van € 50.031 beschikbaar, zowel voor het functioneren van de Rekenkamer zelf, alsook voor het uitvoeren van onderzoek, het inhuren van externen, de vergoedingen voor de externe leden en de ondersteuning van de Rekenkamer. De uitgaven in 2021 bedroegen € 41.669. Daarmee wordt het jaar 2021 afgesloten met een overschot van € 8.362 en is het tekort van 2020 ten bedrage van € 5.197 ruimschoots gecompenseerd. In de jaren daarvoor had de Rekenkamer in de periode 2012-2019 gemiddeld een overschot van ongeveer € 5000,-.

De Rekenkamer stelt ieder jaar een onderzoeksplan voor het komende jaar op, rekening houdend met de specifieke onderzoeken die de accountant instelt, alsmede onderzoeken die het College van Burgemeester en Wethouders heeft gepland. Tevens worden periodiek gesprekken met de fracties gevoerd over mogelijke onderwerpen voor onderzoek. Deze gesprekken hebben in januari en februari 2021 plaatsgevonden. Afstemming vindt onder andere plaats tijdens een jaarlijks overleg met burgemeester, gemeentesecretaris en griffier. De Rekenkamer stelt elk jaar vóór 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar. De onderzoeksplannen, de rapporten en de jaarverslagen zijn openbaar en via de website van de gemeente Wageningen beschikbaar.

Jaarverslag over 2021 en onderzoeksplan voor 2022 zijn in dit document samengebracht.

Onderzoeken 2021

Onderzoek afgerond in 2021

Welsaam

De Rekenkamer heeft in 2020 onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het samenwerkingsverband Welsaam. Welsaam heeft in 2017 de aanbesteding voor de uitvoering van preventieve hulp en ondersteuning uit het Beleidskader Samen Wageningen gewonnen. De uitvoering is in 2018 gestart en tijdens het rekenkameronderzoek was Welsaam ongeveer twee jaar actief. Dit onderzoek is door onderzoeksbureau Regioplan uitgevoerd. Het onderzoek was enerzijds gericht op inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het samenwerkingsverband Welsaam voor wat betreft preventieve hulp en ondersteuning en anderzijds op de mate waarin de verantwoordingsinformatie van Welsaam sturing door de gemeenteraad mogelijk maakt. Het onderzoek is begin 2021 afgerond en de resultaten zijn in maart 2021 aangeboden aan de raad.

De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn dat de betrokkenheid van de gemeenteraad bij de aanbesteding en opdrachtformulering aan Welsaam gering is, dat bij de aanbestedingseisen de maatschappelijke effecten niet centraal staan, dat Welsaam voldoet aan de gevraagde verantwoordingsinformatie en dat de het interne samenwerkingsproces binnen Welsaam kan worden verbeterd.

Aanbevelingen en opvolging

De rekenkamer adviseert de gemeente om zorgorganisaties heldere opdrachten en doelstellingen te geven waarin de maatschappelijke effecten centraal staan. Daarnaast beveelt de rekenkamer aan om de sturing van de gemeenteraad te versterken zodat sturing en verantwoording op politiek niveau kan plaatsvinden;

Naar aanleiding van het onderzoek heeft de raad het college de opdracht gegeven de adviezen van de Rekenkamer mee te nemen bij de voorgenomen evaluatie van het beleidskader Samen Wageningen.

De procesgroep Evaluatie Samen Wageningen is nadrukkelijk gevraagd een voorstel te maken waarmee de maatschappelijke effecten van het beleid duidelijker geformuleerd worden zodat sturing en verantwoording op politiek niveau kunnen plaatsvinden. En dat voldoende handvatten biedt voor het opstellen van een heldere, transparante aanbestedingsopdracht op het behalen van de maatschappelijke effecten binnen het beschikbare budget.

Het college is samen met de raadsprocesgroep aan de slag gegaan. Dit heeft geleid tot een herijking van het beleidskader. Het herijkte kader 'Samen Wageningen 2.0' is 14 februari 2022 ter besluitvorming in de raad behandeld en met een amendement -ondersteund door alle fracties- vastgesteld. Met het amendement geeft de raad aan betrokken te willen worden/blijven bij de invloed van het nieuw in te zetten instrument 'kwaliteitskompas' op de ambities en de maatschappelijke effecten en resultaten. Het beleidskader Samen 2.0' zal wel de basis vormen voor het nieuwe aanbestedingstraject van preventieve hulp en ondersteuning dat in 2022 uitgezet dient te worden.

Meldingen openbare ruimte (DoeMee-onderzoek NVR)

In 2020 heeft de Rekenkamer meegedaan met een landelijk onderzoek naar meldingen openbare ruimte. Dit onderzoek is gefaciliteerd en georganiseerd door de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVR) en uitgevoerd door het onderzoeksbureau PBLQ.

Het doel van het onderzoek was om inzicht te geven in de wijze waarop gemeenten beleidsmatig en organisatorisch vormgeven aan de afhandeling van meldingen openbare ruimte, tot welke resultaten dit beleid leidt en op welke wijze hierover wordt gerapporteerd aan de raad? In het onderzoek wordt een vergelijking gemaakt tussen alle deelnemende gemeenten.

De Rekenkamer heeft in 2021 de resultaten uit het landelijke onderzoek uitgewerkt in een brief aan de raad (in september 2021) waarin specifiek is ingegaan op Wageningse situatie.

De Rekenkamer concludeert op basis van het onderzoek dat de gemeente Wageningen beschikt over een laagdrempelig en goed systeem voor het doen van meldingen. Daarnaast concludeert de rekenkamer dat college en raad onvoldoende zicht hebben op de kwaliteit van afhandeling van de melding.

Aanbevelingen en opvolging

Naar aanleiding van het onderzoek adviseert de Rekenkamer het college om te zorgen voor een betere informatievoorziening aan de raad over de resultaten van het MOR beleid. Daarnaast adviseert de Rekenkamer het college in te zetten op de verdere ontwikkeling van het meten van de klanttevredenheid van de Wageningse burgers.

Het college heeft aangegeven dat zij de aanbevelingen van de Rekenkamer op korte termijn gaan implementeren. De gemeenteraad heeft de brief van de Rekenkamer voor kennisgeving aangenomen. De Rekenkamer zal het implementeren van de aanbevelingen blijven volgen.

Onderzoek opgestart in 2021 – afronding in 2022

Ruimtelijk beleid

In de tweede helft van 2021 heeft de Rekenkamer een onderzoek opgestart naar het ruimtelijk beleid in de gemeente Wageningen. Aan RIGO Research Advies is opdracht gegeven om het onderzoek uit te voeren.

Het doel van het onderzoek is inzicht verschaffen in de doeltreffendheid van het ruimtelijk beleid van de gemeente, om vervolgens aanbevelingen te kunnen doen over mogelijke verbeteringen, mede in het licht van de grote transitie-opgaven op het gebied van klimaat en energie, woningbouw, verduurzaming landbouw, omgevingswet.

Er zal gekeken worden naar de structuurvisie 2014-2025 als basis voor het al gevormde ruimtelijke beleid en naar twee recent opgestelde omgevingsvisies (Omgevingsvisie Buitengebied en Omgevingsvisie Wageningse Eng).

De Rekenkamer verwacht dat de resultaten van dit onderzoek medio 2022 aangeboden worden aan de gemeenteraad.

Doorwerkingsonderzoek wmo cliëntervaringsonderzoek

In 2017 heeft de Rekenkamer een onderzoek uitgevoerd naar Wmo cliëntervaringen. In mei 2017 heeft de Rekenkamer hierover een rapport aangeboden aan de gemeenteraad, met zeven aanbevelingen. Deze aanbevelingen waren vooral gericht op het verbeteren van de structurele en integrale hulp aan cliënten. In september 2017 heeft de gemeenteraad besloten om de aanbevelingen over te nemen en het college te vragen om de aanbevelingen bij het doorontwikkelen van het Wmo beleid te betrekken en de raad jaarlijks te informeren over de voortgang.

De rekenkamer is in december 2021 met dit onderzoek gestart en verwacht in het tweede kwartaal de resultaten aan te bieden aan de raad.

Onderzoek eerdere jaren

In 2020 heeft de Rekenkamer onderzoek gedaan naar het klimaatbeleid in Wageningen. De belangrijkste conclusies uit het onderzoek zijn dat Wageningen op veel vlakken een effectief klimaatbeleid voert en op een aantal terreinen een voortrekkers- en voorbeeldrol vervult, maar tegelijkertijd dat het huidige beleid tekort schiet om in 2030 de doelstelling 'klimaatneutraal' te halen. De Rekenkamer heeft aanbevelingen gedaan die de kaderstellende en controlerende rol van de raad moeten verbeteren. De aanbevelingen van de Rekenkamer zijn door de raad overgenomen en de raad heeft het college verzocht om deze in de herijking van het klimaat te verwerken. De ambtelijk organisatie is aan de slag gegaan met de aanbevelingen en herijkingsplannen. In 2021 is de raad betrokken bij deze uitwerking van de herijkingsplannen.. In het eerste helft van 2022 wordt er naar verwachting een aangepast beleidskader aan de raad voorgelegd voor besluitvorming.

Overige Activiteiten

De Rekenkamer heeft in 2021 in totaal 10 keer regulier vergaderd, waarvan drie keer fysiek en zeven keer digitaal.

In 2021 heeft de Rekenkamer digitaal overleg gevoerd met de burgemeester, de gemeentesecretaris en de griffier. In dit overleg zijn de plannen van de Rekenkamer en de voortgang van de lopende onderzoeken besproken.

Alle publicaties van de Rekenkamer worden op de website van de gemeente Wageningen geplaatst. Alle gepubliceerde rapporten zijn door iedereen te downloaden, ook via de website van de NVRN (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies – www.nvrr.nl).

Sinds 2014 heeft de Rekenkamer periodiek contact met o.a. collega's uit Ede, Veenendaal, Rhenen en Renkum. Daar waar samenwerking voor de hand ligt zal men elkaar opzoeken. In april 2021 heeft overleg plaatsgevonden met de voorzitter van de rekenkamer van Renkum, maar dit heeft in 2021 niet geleid tot concrete samenwerking in onderzoek..

Plannen 2022

Afronding onderzoek ruimtelijk beleid

Afronding doorwerkingsonderzoek Wmo-cliëntervaring

Nieuw onderzoek voor 2022

Naast het afronden van de onderzoeken 'ruimtelijk beleid' en het doorwerkingsonderzoek naar 'Wmo cliëntervaring' gaat de Rekenkamer in 2022 een nieuw groot onderzoek voorbereiden. Het onderwerp van onderzoek moet nog nader bepaald worden. Hoewel de Rekenkamer onafhankelijk is en zelf bepaalt welke onderzoeken worden uitgevoerd, gaat de Rekenkamer na de gemeenteraadsverkiezingen in overleg met de fracties om ideeën voor onderzoek op te halen. Vervolgens zal de Rekenkamer, mede op basis van de opgehaalde ideeën, een onderwerp kiezen.

Opvolging rekenkameronderzoeken voorgaande jaren

Naast de uitvoering van de onderzoeken blijft de Rekenkamer de aanbevelingen uit eerdere onderzoeken volgen. Eventueel wordt nog een doorwerkingsonderzoek uitgevoerd, waarbij gekeken wordt op welke wijze de aanbevelingen hun doorwerking in beleid hebben gekregen.

Kennismaking gemeenteraad

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart zal de Rekenkamer zich presenteren aan de raad tijdens een introductiebijeenkomst. De Rekenkamerleden zullen een toelichting geven op de werkwijze en de onderzoeken. Daarnaast gaan de leden in de tweede helft van 2022 de fractievergaderingen bezoeken.